

BRUC, el
Temple de Sant Pau de la Guàrdia
La Guàrdia, polg. 10
08294 El Bruc
Arxiprestat : Montserrat
Bisbat de Sant Feliu de Llobregat

Lloc : Poble del municipi del Bruc (Anoia), que s'aixecava primitivament (Sant Pau Vell) al costat del castell de la Guàrdia o de Bonifaci (la Guàrdia del Bruc)

Datació : 1740-1742. Aquesta parròquia es construí per substituir l'antiga de Sant Pau del Castell de la Guàrdia i que dona nom al veïnat. Es construí en el mateix emplaçament de l'antiga capella de Sant Abundi, la qual va esser demolida. Les obres van començar al 1740 i s'acabaren el 1743.

Estil arquitectònic : Sense característiques específiques. El mestre d'obres va ser Miquel Sançu¹.

Descripció : Consta d'una nau rectangular amb dues capelles laterals i un gruixut campanar de torre de planta quadrada que s'alça a la banda esquerra. La façana és senzilla, sense cap ornamentació, amb portal rectangular i un òcul a la part alta. Està orientada a llevant. Conserva, a l'actual frontal de l'altar, una escena de la Conversió de Sant Pau del segle XVII. La coberta és a dues aigües amb teula àrab. Església d'estructura molt simple que segueix els canons del neoclassicisme.

¹ Pobles de Catalunya. Guia del Patrimoni Històric dels Municipis Catalans. Dins: <http://www.poblesdecatalunya.cat> [Consultada 15-10-2013]

Història : El primer esment del castell de la Guàrdia és del 974 (amb el nom preferent de castell de Bonifaci), i pertanyia als vescomtes de Barcelona (per això al segle XII el vescomte Berenguer Reverter es cognominà Saguàrdia); a l'extinció d'aquest llinatge passà a uns castllans també cognominats la Guàrdia o Saguàrdia. El 1370 el rei Pere III vengué al monestir de Montserrat la jurisdicció alta i baixa, civil i criminal, del castell de la Guàrdia i de la parròquia del Bruc, que el monestir mantingué fins a la fi de l'Antic Règim. El Bruc, però, és conegut pels fets que s'hi esdevingueren durant la guerra del Francès , que van desfer el mite d'invencibilitat i desbarataren els plans de Napoleó. Contràriament a les versions llegendàries, no hi hagué banderes miraculoses, ni timbalers màgics (és especialment difosa la contalla d'un jove timbaler natural de Santpedor que amb els seus redobles de timbal hauria fet creure als francesos que s'apropava un gros exèrcit). Sant Pau de la Guàrdia fou sufragània de la parròquia de Santa Maria, fins a la seva emancipació com a parròquia al segle XVIII².

Visites pastorals

1336, gener 17. Visita de les esglésies de St. Pau de la Guàrdia i Sta. Maria del Bruch les quals eren regides per un mateix rector. En aquest any, 1336, seguia un règim de visites essent principal la de la Guàrdia i sufragània la del Bruch.

1508. Consta que la del Bruch era principal i la de la Guàrdia la seva sufragània. Arx. Cat. Spec. Decan. Poen. et Ap. f. 1015

[...]

El 15 de juny de l'any 2004 una butlla del papa Joan Pau II decretava, sobre el territori de l'antic arquebisbat de Barcelona, la creació de tres noves diòcesis: Barcelona, Sant Feliu de Llobregat i Terrassa. La nova diòcesi de Sant Feliu de Llobregat està formada per nou arxiprestats i dues vicaries: Vicaria del Llobregat que agrupa els arxiprestats de Bruguers, Montserrat, Sant Boi de Llobregat, Sant Feliu de Llobregat i Sant Vicenç dels Horts, i la Vicaria del Penedès – Anoia – Garraf amb els arxiprestats d'Anoia, Garraf, Piera-Capellades i Vilafranca del Penedès. El bisbe titular de la diòcesi de Sant Feliu de Llobregat és monsenyor Agustí Cortés Soriano que va iniciar el seu ministeri episcopal el 12 de setembre de 2004.

La primera visita pastoral del bisbe Agustí a la parròquia de Sant Pau de la Guàrdia va ser el diumenge 29 de gener del 2011

---

² La Guàrdia. 1336, gener, 17. Visita de les esglésies de St. Pau de la Guàrdia i Sta. Maria del Bruch les quals eren regides per un mateix rector. En la visita feta en 1366 seguia el mateix règim, essent principal la de la Guàrdia i sufragània la del Bruch. En la visita feta en 1508 i en les següents consta que la del Bruch era principal i la de la Guàrdia sa sufragània. Arx. Cat. Spec. Decan. Poen. et Ap. f. 1015.

Rectorologi del Bruc i la Guàrdia³

1298 - 1308	Berenguer de Flades
1308 - 1310	Arnau Plana
1310 - 1337	Guillem de Moncorb
1337 - 1371	Grau Firservent
1371 - 1380	Arnau de Valldebriga
1380 - 1412	Bernat de Salavert
1412 - 1420	Pere Martí
1420 - 1427	Joan Lledó
1427 - 1430	Bernat Oller
1430 - 1441	Antoni Valart
1441 - 1445	Jaume Pedrisa
1445 - 1457	Antoni Carles
1457 - 1467	Gabriel Sant Joan
1467 - 1480	Jaume Borrell
1480 - 1494	Vicens Bagneny
1494 - 1502	Jaume Aznar
1502 - 1522	Pere Coll
1522 - 1523	Domingo Bastaró
1523	Simeó Martínez
1538	Antoni Deushonrat
1538 - 1575	Joan Antoni Molner
1575 - 1606	Joan Pau Pi
1606 - 1637	Jeroni Aguilar
1637 - 1643	Vicens Vinyals
1643 - 1676	Gaspar March de la Vall
1676 - 1696	Gaspar Aguilera
1696 - 1722	Ildefons Riu
1722 - 1730	Francesc Dou i Solà
1730 - 1743	Ramon Viala
1743 - 1786	Joan Elias
1786 - 1805	Antoni Montserrat
1805 - 1817	Francesc Cornet
1817 - 1853	Joan Cortés
1853 - 1865	Francesc Plà
1865 - 1876	Gabriel Angel (Durant el seu rectorat es va crear la parròquia de la Guàrdia el 1867)
1876 - 1878	Josep Calvet
1878 - ?	Llorens Coll

---

³ Cal completar el rectorologi.

Bibliografia

Martí i Bonet, Josep, *Speculum Novum Titulorum ecclesiae Barchinonensis*. V. III Bisbat de Sant Feliu de Llobregat.

Sánchez i Climent, Xavier, *Capbreu de Montserrat, 1496 : veïns i masos de Collbató i el Bruc al segle XV / transcripció paleogràfica i traducció*, Associació Cultural del Montserrat, 2006.

Recursos electrònics

Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura. Direcció General del Patrimoni Artístic i Arquitectònic. Dins: <https://extranet.cultura.gencat.cat/Egipci>

Pobles de Catalunya. Guia del Patrimoni Històric dels Municipis Catalans. Dins: <http://www.poblesdecatalunya.cat>